

HANS URS VON BALTHASAR

Za Jezusom hodim – ubog, neporočen, pokoren

1. Novo obzorje

Ljudje so ubirali vse mogoče in nemogoče poti, da bi dokazovali, kako »treh evangelijskih svetov« uboštva, devištva in pokorščine, ki so razločno izraženi od 4. stoletja naprej, ni mogoče utemeljiti v evangeliju, ali pa nato nastopajo kot nasveti med nekaterimi drugimi. Jezus gotovo ni sistematiziral »treh svetov«, toda če čisto jasno naroča, da mora tisti, ki hoče hoditi za njim, »vse zapustiti« (Mt 19,27 in pogosto), potem ni potrebno veliko premišljevati, da bi uvideli, da človek ne more »zapustiti« več kakor svoje dobrine: »prodaj, kar imaš, in daj izkupiček ubogim« (Mt 19,21); nato svoje telesne spolne moči: »so nekateri samski zaradi nebeškega kraljestva – kdor more razumeti, naj razume« (Mt 19,12); in končno razpolaganje s samim seboj: »kdor svoje življenje zaradi mene izgubi, ga bo našel« (Mt 10,39).

Prvo je sorazmerno najlažje in tudi za današnje mlade ljudi najlažje sprejemljivo: uboštvo. Drugo je že odločno težje; Jezus sam in prav tako Pavel poudarjata, da pride za to v poštev samo manjšina, ker večina tega ne »more razumeti«; oba sta na svoj način naglasila, da je človeška spolnost, ki jo v zakonu živijo pred Bogom, nekaj dobrega in svetega. Tretje je končno gotovo najbolj zahtevno in je danes najtežje razložiti; to zares dojamemo šele tedaj, če se

približamo pravzoru, Kristusu, za katerim naj bi hodili, in pustimo, da nas učinkovito nagovorita dve njegovi besedi: »Nisem prišel sem iz nebes, ne da bi izpolnjeval svojo voljo, ampak voljo tistega, ki me je poslal« (Jn 6,38) In druga beseda: »Kdor vas posluša, mene posluša.« »Kar boste zavezali ali razvezali na zemlji, bo zavezano ali razvezano v nebesih« (Lk 10,16 in Mt 18,18).

Če Božja Beseda zares postane človek, da bi ljudem pokazala pot, potem od nas ne bo terjala nič ne- ali nadčloveškega, ampak nekaj, kar utegne biti sicer težje, a je zato »bolj blaženo« (1 Kor 7,40). Za nas je pomembno uvideti, da imajo Kristusovi sveti povsem človeško podlago, tudi če nato k bistvu krščanstva spada, da človeka, ki naj hodi za Kristusom, postavimo na Kristusovo pot, ki po odrešilnem križu vodi k vstajenju.

Ta človeška stran »svetov« tudi pojasni, da se »sveti« na določen način tičejo vseh vernih kristjanov. Vsi naj bi bili namreč v mišljenju srca ubogi in naj se ne bi navezovali na zemeljske dobrine, vsi, tudi poročeni, naj bodo čisti, nesebični ljubezni naj dajejo odločilno premoč nad sebičnim spolnim nagonom, in vsi brez izjeme naj bodo pripravljene izgovarjati prošnjo očenaša: »Zgodi se tvoja volja kakor v nebesih tako na zemlji.« V vseh življenjskih položajih naj bodo pokorni Bogu, morda s trdo odpovedjo lastni volji. Pavel izrecno govori o tej splošni veljavnosti: »Poročeni naj živijo, kakor da ne bi bili poročeni, ... tisti, ki kupujejo, kakor da ne bi imeli lastnine« (1 Kor 7,27ss). A poleg te splošne veljavnosti, ki se tiče mišljenja, obstaja v evangeliju absolutno enoumna Jezusova zahteva ali povabilo posameznikom, naj se na treh omenjenih področjih odpovedujejo dobesedno, po črki, namreč tako, kakor to dela on sam. Ta »posebna izvolitev« ne pomeni, da bi se ti smeli imeti za boljše kristjane kakor drugi; izvolitev sploh ni zaradi njih samih, kolikor so zasebne osebe, ampak ima očitno nekaj opraviti z veliko Jezusovo nalogo, ki jo je prejel od svojega Očeta: da svet kot celoto pripelje k Bogu. Tega pa Jezus noče storiti sam, ampak skupaj z ljudmi, ki izvršujejo njegov lasten način bivanja: življenje, ki je povsem razlaščno svetnih vezanosti, da bi bilo svobodno edino za Očetovo voljo. A to očitno ni mišljeno za

vse ljudi, katerih bivanje normalno ostaja vezano v obliko zakona, poklica s svojimi odločitvami, finančne skrbi zase in družino. Zato naj bo najprej izrečena beseda o načinu, kako se Jezusove besede tičejo vseh vernih ljudi.

2. Človeški temelj

V vseh religijah – celo v najbolj primitivnih – se skuša izraziti osnoven človeški čut, da se mora človek zavoljo višjih vrednot *odpovedati* neposrednim zemeljskim užitkom ali prednostim. Te višje vrednote se nam lahko javljajo relativno sebično: Epikur je zahteval odpoved vsem radostim, ki spravljajo iz ravnotežja notranji harmoničen čustveni mir modrega človeka. Stoiki so šli bistveno naprej: zavračali so kot spono vsako vezanost duha na minljive zemeljske dobrine; brezpogojno je treba presegati veselje, bolečino, poželenje, strah. Šele tisti, ki povsem presega vse »strasti«, doseže človekovo dostojanstvo. Drugi, recimo kiniki, so pridigali popolno samozadostnost, ki so jo v različnih indijskih religijah in njihovih vzhodnoazijskih odenkih izvajali še resneje in strožje.

Neporočenost imajo iz različnih nagibov za človeško vrednoto. Kjer se človek brez pridržka posveti (družbeno morda zelo pomembni) nalogi, pri kateri bi zakon in družina ovirala njegovo delo, se noben razumen človek ne bo pritoževal zaradi svoje odpovedi. V raznih religijah so in imajo delno še danes zakon za oviro pri popolni izročitvi Božje-absolutnemu: recimo pri judovskih esenih (eden njihovih samostanov je bil znameniti Kumrân ob Mrtvem morju), ali pri budističnih menihih. Tudi če ne odobravamo svetobežne tendence njihove pobožnosti, lahko vendar občudujemo njihovo odločnost in asketsko moč. Danes je povsod razširjen strah pred prihodnostjo in veliko odgovornostjo za rojevanje otrok. Nedavno sem na neki popackani stavbi mladega protestnega vseljenca bral parolo: »Ne razmnožujte se!«

Brez *pokorščine* zakonom in njihovim pripoznanim varuhom ni mogoče nobeno družbeno življenje. To ve vsakdo; in tudi ve,

kako zelo se ta pokorščina konkretizira v vsakem poklicu, vsaki državni in gospodarski organizaciji. In kolikor bolj (menda v korist posameznika) je vse natančno organizirano, toliko strožje se mora vsakdo podrejati v vseh predpisanih podrobnostih. Tako je, četudi se (na Zahodu) povelečevani ideal pruske kasarniške pokorščine dozdeva zastarel. Absolutna pokorščina religioznemu voditelju pa ni zastarela v številnih mladinskih religijah in delno tudi v karizmatičnih gibanjih: lahko jo uvrščamo delno kot izrojeno pozno obliko strogo, religiozno motivirane pokorščine v vzhodnih meniških skupnosti do opata ali – bolj primitivno – do afriškega »kralja«. Spet velja: ni nam treba odobravati vseh teh oblik in njihovih motivacij. Toda podreditev lastne svobode idealu, ki ga priznavamo ali izberemo, se lahko kljub temu zdi občudovanja vredna in v tem oziru uresničljiva.

Zelo mnogi danes sledijo notranjemu klicu podaritve samega sebe, ki zahteva od njih največje žrtve: odpoved udobnosti, razpolaganju s samim seboj, morda tudi odpoved zakonu, da bi se na primer ponudili za pomoč pri razvoju tretjega sveta, in to ne le iz krščanskih ali religiozних nagibov, ampak iz povsem že čisto humanitarnih, se pravi človeških. Tu je neposredno otipljiv človeški temelj Jezusovega klica. In tako gre samo še za to, da imamo pred očmi, kakšni so Jezusovi nagibi za njegovo zahtevo ljudem.

3. Kako Jezus utemeljuje svojo zahtevo?

Jezusovi nagibi so, v primerjavi z nagibi civilne družbe in drugih svetovnih religij, povsem novi.

Najprej jih na kratko opišemo. Nato jih pojasnimo – negativno –, kaj niso. Končno skušamo globlje razgrniti njihovo pozitivno vsebino.

1. Jezus potrebuje v hoji za seboj ljudi, ki so mu izročeni, povsem priličeni. Deležni naj bodo njegovega poslanstva, prejetega od Očeta, da s svojim popolnim darovanjem vse do križa osvobodi svet njegove grešne zaprtosti vase in tako napravi dostopno Božjo

spravo. Da bi to zmožel, mora biti Jezus v vsakem odnosu svoboden za svoje poslanstvo. In če napravi ljudi deležne pri izpolnjevanju svoje naloge, morajo biti prav tako svobodni in prosti, da bi hodili za njim. Zato: »Kdor ljubi očeta ali mater bolj kot mene, ni mene vreden... Kdor ne vzame svojega križa in ne hodi za menoj, ni mene vreden« (Mt 10,37s). »Za učenca je dovolj, da postane kakor njegov učitelj, in za služabnika, da postane kakor njegov gospodar« (Mt 10,25). »In pristopil je neki pismouk in mu rekel: 'Učitelj, za teboj bom hodil, kamorkoli pojdeš.' Jezus mu je odgovoril: 'Lisice imajo brloge in ptice pod nebom gnezda, Sin človekov pa nima, kamor bi glavo naslonil.' Nekdo drug izmed njegovih učencev mu je rekel: 'Gospod, dovoli mi, da prej grem in pokopljem svojega očeta.' Jezus pa mu je rekel: 'Hodi za menoj in pusti, da mrtvi pokopljejo svoje mrtve.'« (Mt 8,19–22). Z isto nemočjo brez obrambe, s katero gre Jezus naproti svojim sovražnikom, se bodo morali tudi njegovi učenci odpraviti v svet: »Pošiljam vas kakor jagnjeta med volkove« (Mt 10,16). Zato bodo morali pričakovati isto usodo kakor Jezus, ki jih pošilja: »Če so preganjali mene, bodo preganjali tudi vas« (Jn 15,20). Bolj odkrito, brez olupšav, in trše ni mogoče govoriti. Kaj pomeni ta radikalizem? Povejmo najprej, česa noče.

2. Jezusu, ki kliče k hoji za seboj, najprej nikakor ne gre za »uresničevanje samega sebe«, za to, da človek »postane sam svoj«. V drugih, od ljudi izmišljenih religijah, morda vadijo uboštvo, neporočenost in celo pokorščino zato, da človek kakor lupine odvrže zemeljske stvari, poželenja in želje in tako najde svoj »resnični jaz« ali »sebe«. In danes so na žalost mnogi redovniki, ki evangeljske svete tako (spaćeno) razlagajo, kakor da bi bili poti za »religiozno« uresničenje samega sebe. Jezus to odločno zavrača: »Kdor hoče rešiti svoje življenje/svojo dušo (mirno bi mogli prevesti: svoj jaz, samega sebe), ga bo izgubil. Kdor pa svoje življenje/svojo dušo zaradi mene (!) izgubi, ga bo našel« (Mt 10,39). Kdor hodi za Jezusom, ne sme skrbeti za to, kaj bo jedel in pil, kaj bo oblekel (Mt 6,31). Prav tako naj se ne meni za religiozno kozmetiko svojega jaza. (Tukaj tudi vidimo, da je vprašljivo označevati življenje po Jezusovih svetih kot »stan popolnosti«).

Jezusu drugič tudi ne gre predvsem za to, da njegovi učenci drugim (kristjanom ali nekristjanom) dajejo zgled visokega nramnega življenja. Gotovo se drugi lahko zgledujejo ob njihovi skromnosti, tako kakor se zgledujemo ob preprostemu načinu življenja Jezusa samega. A najgloblji smisel njegove odpovedi je drugačen, in se pokaže edino na križu, kjer je dosežena »čudovita zamenjava« (kakor govori liturgija od 5. stoletja): »Čeprav je bil bogat, je Kristus zaradi vas postal ubog, da bi vi po njegovem uboštvu obogateli« (2 Kor 8,9). Tu gre za več kakor samo za zgled.

Prav zares pa ne gre – tretjič – za to, da more Cerkev kristjana, s tem da ni vezan na nobeno družino, ni dolžan upravljati lastnih dobrin in hoče biti pokoren, lažje nastavlja, kakor se to očitno dogaja pri neporočenem svetnem duhovniku, pri redovnikih in redovnicah. Gotovo je tisti, ki živi po Kristusovih svetih, na zunaj bolj razpoložljiv za cerkvene naloge kakor pa nekdo, ki je vezan na mnoge načine. Toda ta zunanja razpoložljivost je le drugotna posledica mnogo globlje, prvobitnejše razpoložljivosti za Božje delo v Jezusu Kristusu samem: temu delo daje na voljo vse svoje možnosti, pa naj jih Cerkev sicer uporablja ali ne.

In četrtič bomo zavrnil, da bi sledili pogosto slišani trditvi, češ da je življenje v Jezusovih svetih kratko malo svarilno znamenje za svet, da ta svet preide in naj pride drugi svet pri Bogu, v katerem ne bo ne zakona ne posesti in upravljanja zemeljskega. Hoja za Jezusom, h kateri on kliče nekatere, ni primarno hoja v »onstranstvo«, ampak, kakor on izrecne pove: hoja na križ, ki je za nas zelo realistična, zemeljska stvarnost.

3. S tem že gledamo v pravi smeri, v kateri se pojasnijo Jezusove zahteve. Jezus sam se odpoveduje temu, da bi s samim seboj po lastnih načrtih nekaj napravil, zato da more Bog v njem in po njem izpeljati svoje božje načrte. Hudič v puščavi mu hlina, kako smiselne načrte bi mogel zasnovati in izpeljati: spremeniti kamne v kruh zase in za druge. To bi bilo socialno in gospodarsko nadvse donosno. Stori naj velik čudež (kakor ga bo napravil antikrist! / Raz 13,13/): to bi mu pridobilo veliko privržencev. Končno naj ima v oblasti vsa kraljestva sveta (kar so Judje pričakovali od Mesija).

To bi bil absoluten uspeh, navidez vzpostavitev Božjega kraljestva na zemlji, toda na žalost za ceno češčenja »kneza tega sveta« (Lk 4,6). Ko Peter izjavi: »Ti si Božji Mesija«, verjetno nima pred očmi dosti drugačnih predstav, saj hoče takoj za tem Jezusa odvrniti od prihodnjega trpljenja in zavrženosti. Toda: »Poberi se, satan, v spotiko si mi«, kakor skušnjavec v puščavi, »ne gojiš Božjih misli, ampak človeške misli« (Mt 16,23). Jezus gre enoumno, »odločnega pogleda« (Lk 9,51) križu naproti. Tam, šele tam bo prišla Jezusova in Očetova in grešnikov »ura«. Vse prejšnje je bilo priprava. In s križa, kot Vstali, oblikuje Cerkev, kliče Petra dokončno v svojo pokorščino: »Odvedli te bodo, kamor nočeš« (Jn 21,18), kliče Pavla v svoje križano bivanje: »Jaz mu bom pokazal, koliko bo moral trpeti za moje ime« (Apd 9,16). Zdaj more kristjan res živeti iz križa (Rim 6,3s) v prihodnje vstajenje: »Rad bi imel delež pri njegovem trpljenju, rad bi mu postal podoben v njegovi smrti, v upanju, da pridem do vstajenja mrtvih« (Flp 3,11). In natanko tu so postavljeni evangelijski sveti: vsi resnično verujoči jih živijo po mišljenju, tisti, ki so k temu poklicani, pa dobesedno.

Kristusovo odrešenjsko delo je za vse zadostno in popolno, a iz milosti Kristus svojim v njem pušča prostor sodelovanja. »Veselim se«, pravi Pavel, »ko trpim za vas in (namestniško) v svojem mesu dopolnjujem, kar primanjkuje Kristusovim bridkostim, v prid njegovemu telesu, ki je Cerkev« (Kol 1,24).

4. *Oblike življenja evangelijskih »svetov«*

Življenjske oblike celostne podaritve so se v dva tisoč letih spreminjale tako, da so občasno nastajale nove, ne da bi se obstoječe zaradi tega zdele presežene.

Pavel na začetku nikakor ne sme ostati neomenjen: on je neporočen in svetuje vsem, ki to morejo razumeti, naj bodo prav tako, čeprav ima zakon za nekaj dobrega (1 Kor 7,7.25–35); 1 Tim 4,3–4). Pavel je strogo pokoren Gospodu, ki mu je naložil ves njegov apostolat (1 Kor 9,17). Živi ubogo in si sam prisluži svoje

vzdrževanje, ker iz apostolskih razlogov noče, da ga vzdržujejo bogate občine (1 Kor 9,4ss).

Neporočenost zaradi Kristusa je obstajala od prvih krščanskih časov; v 4. stoletju, v času močne posvetnosti Cerkve, se z Antonom in Pahomijem začena meništvo, pri slednjem že s strogo pokorščino, pri Baziliju nato izrecno kot »jedro« krščanskih skupnosti, od Benedikta, katerega velikanska družina se širi vse do danes, kot izžarevajoč zgled za vse krščansko življenje, v povezovanju bogočastja in rokodelskega ali tudi umskega dela (»ora et labora«). S Frančiškom Asiškim in Dominikom pride v »beraških redovih« do nadaljnje odprtosti za apostolat v mestih in vaseh, ki se dopolni s silnim delovanjem Ignacija Lojolskega (16. stoletje). Prej v srednjem veku sta obstajali obe skrajni obliki: živeti samo za Boga v molitvi in premišljevanju (v zaprtih kontemplativnih samostanih in puščavniških samotah), ali pa se bojevati v svetu za Boga (v viteških redovih kakor v redovih templarjev in johanitov, ki so kot vitezi držali evangelijske svete). V 19. stoletju cvetijo »kongregacije«, ki so v Cerkvi in družbi dosegale občudovanja vredne stvari in še vedno delujejo v požrtvovalnem zavzemanju za vse socialne službe: vzgoja mladine, bolnišnice in vse druge dobrodelne ustanove.

Naše stoletje je v mnogovrstnih novih oblikah ustvarilo povezavo med pripadnostjo Bogu v evangelijskih svetih in zavzetostjo v vseh svetnih poklicih (»svetne ustanove« ali »sekularni instituti«). To je življenjska oblika, ki se na nov način približa evangelijski, ker Jezus, tesar, in njegovi učenci nikakor niso živeli v samostanih, ampak sredi med ljudstvom. V deželah, kjer je Cerkev preganjana, ostaja dejansko še edina možna oblika življenja v svetih. Razen škofa ni dolžan nihče vedeti, da neki kristjan, ki dela v svetnem poklicu, pripada skupnosti, ki živi evangelijske svete. Vsak krščanski laik ima seveda pravico, da se obveže za življenje po svetih. Poleg tega pa za osebe, ki delajo v povsem razkristjanjenem okolju in po možnosti tam krščansko delujejo, utegne biti škodljivo, če se zve, da so vezane z zaobljubami ali sicer z obljubo. Člani svetnih ustanov so tudi cerkvenopravno laiki, čeprav spadajo k »stanu

svetov«. Ta nova življenjska oblika, ki je v romanskih deželah še dokaj razširjena, šele počasi prodira v zavest naših dežel.

Kakor rečeno, nove oblike ne spodrivajo starejših: meništvo danes cvetoče živi naprej, prav tako čisto kontemplativno življenje (recimo v karmelu), ki posvečeno Bogu in svojemu delu v svetu, ni manj »apostolsko« kakor v župniji ali misijonu delujoče življenje (prim. Terezija iz Lisieuxa kot zavetnica misijonov: »Me karmeličanke smo najgloblja zagonska stopnja, ki poganja celotno zunanje delo Cerkve«). Dobro je tako, tudi po nauku svetega Pavla o Cerkvi: Cerkev je telo iz mnogo udov, ki se dopolnjujejo v edinosti v različnosti njihovih vlog.

5. Ugovori

Življenje po Jezusovih svetih, gledano od zunaj, je zelo pogosto nepriznано ali obrekovano. Ugovore, ki jih pogosto silovito navajajo, je mogoče ovreči samo s pogledom na Jezusovo življenje in Jezusove zahteve (in zraven tudi s pogledom na njegovo deviško mater in njegova največja, prav tako neporočena učenca: Janeza in Pavla).

Uboštvo naleti na najmanjši odpor, zlasti danes, ko prenasitenost z dobrinami blaginje vsem uvidevnim, posebno mladim, priporoča omejevanje in skromnost. Tisti, ki hočejo živeti v evangeljskem uboštvu, se morajo prej braniti pred zahtevo družbenega zavarovanja, ki jim otežuje zapoved govora na gori, da ne skrbijo za jutrišnji dan, saj bo ta »imel svojo skrb« (Mt 6,34).

Huje napadajo *neporočenost*: češ da zaničuje spolnost. Nova zaveza pa zelo ceni zakon, da, kot zakramentalno upodobitev Kristusovega zedinjenja z njegovo nevesto Cerkvijo ga spoštuje še bolj, kakor se je to dogajalo v Stari zavezi. Če so se v teku cerkvene zgodovine tu in tam poganskega mišljenja prikradli nazori, ki so podcenjevali dostojanstvo žene in zakona, jih vendar Cerkev ni nikoli priznala. Bistvena skrivnost krščanske neporočenosti je seveda skrita globlje: obstaja v nepojmljivi rodovitnosti Kristusovega

deviškega telesa, ki v evharistiji v vseh časih in prostorih poraja Božje življenje (kako bi mogel Jezus, če bi v zakonu že razpolagal z rodovitnostjo svojega telesa, to isto telo evharistično univerzalno in brezmejno podarjati?). Obstaja pa tudi v brezpogojni Marijini privolitvi. Njena popolna vera se Bogu v celoti izroča in z močjo Svetega Duha prejema najvišjo rodovitnost zemeljske žene: postane mati Božjega Sina. Nekaj te evharistične in marijanske rodovitnosti je deležen neporočen človek v prepričljivo živitem stanu svetov in duhovnik v celibatu. Ob njih spoznamo, kaj je resnici pravo materinstvo in očetovstvo (prim. 1 Kor 4,15; Gal 4,15; 1 Tes 2,7.11).

Ugovori zoper *pokorščino* so najbolj trdoživi, prav danes, ko si posameznik tako zelo želi sam oblikovati svoje bivanje. Kako more človek bistvene odločitve o svojem življenju prepustiti drugemu, ki me morda pozna le bežno ali tudi napačno? Tu je treba najprej spomniti na kratko orisane zgodovinske oblike življenja svetov: v zaprtem samostanu je odpoved lastni izbiri moje službe v meniški skupnosti del moje odpovedi, tako rekoč samo duhovna plat mojega uboštva. (Kako omejena je sicer tudi v svetu odločitev o tem, ko je človek nastavljen v velikem obratu, v diplomatski karieri, zlasti v vojski! Kar v svetu sprejmejo kot neizogibno, je v samostanu predmet prostovoljne, krščansko rodovitne odpovedi). Čisto podobno v bistvu ni nobene težave pri pokorščini duhovnika do njegovega škofa, ki ga glede na potrebo nastavi v tej ali oni župniji, pri pokorščini redovnega duhovnika do njegovega predstojnika, ki ga more prav tako poslati na to ali ono mesto. A tu je treba dostaviti nekaj bistvenega: kolikor bolj je član neke redovne skupnosti zasidran v svetnem poklicu (na primer v omenjenih »svetnih ustanovah«), toliko tehtnejši in bolj premišljeni morajo biti razlogi predstojnika, da ga prestavi ali spremeni njegov življenjski status. Tega ne bo storil brez vnaprejšnje molitve in posvetovanja s sebi pridruženim »svetom«. Vrh tega velja za vse oblike stanu svetov: predstojnik se mora pri svojih odločitvah izkazati prav tako pokornega do skupnostnih pravil, ki obvezujejo vse člane v pokorščini, kakor tisti, ki mu je pokoren. Pogled na pravilo torej jamči, da najdejo Božjo voljo tudi v posameznem primeru. Poslednji porok za svet

pokorščine ostaja Jezus Kristus sam, ki je s svojo pokorščino do smrti na križu (Flp 2,8) – in nič drugače! – spraval svet z Bogom.

Če človek – tudi moderen – intenzivno gleda na živega Kristusa, se bo moral navsezadnje sramovati svoje trmaste samovolje, ki noče dati iz roke poslednjega razpolaganja nad svojim oblikovanjem življenja. Za to voljo se skriva napačen ideal, da je človek tu zato, da bi »razvijal« sebe in svoje možnosti – kar se praktično vedno izjalovi in vodi v sterilnost. V resnici pa je človek tu zato, da bi služil: Bogu in človeštvu. Življenje dozori in se dopolni le, če se nesebično izročimo nekemu delu. Če izberem, kolikor me Bog kliče k temu ali dopusti, pot evangeljskih svetov, potem je s tem zajamčeno, da sem se načelno dal na voljo Božjemu delu, pa naj bom postavljen, da služim temu delu v čisti molitvi ali v svetnem delovanju, kot duhovnik ali kot laik.

Uboštvo, neporočenost in pokorščina, vzeto čisto formalno, niso ljubezen, ki končno edina velja pri Bogu. Na žalost je dovolj kristjanov, ki zunanje sicer živijo v svetih, notranje pa ne v ljubezni. Vendar je Kristus dal svete, da bi bili poti – pravzaprav bližnjice – za dosego in uresničenje ljubezni. Če jih živimo iz ljubezni, ostajajo sveti za tistega, ki jih je izbral, vse življenje tudi najučinkovitejši izraz njegove ljubezni.

6. O bojazni in pogumu, da se vežemo za vse življenje

Živimo v času, v katerem se jutrišnji dan zdi bolj nezagotovljen kakor kdajkoli. To je razlog, zakaj so mnogi mladi ljudje tako zadržani, če gre za to, da sprejmejo odločitev, ki sega čez leta in obsega celo vse njihovo življenje. Človek se rad veže za dve, tri leta za velikodušno, nesebično zavzetost, a obvezati se za vse življenje – in celo za nekaj tako zahtevnega, kakor je življenje po evangeljskih svetih –, se zdi nespametno in drzno.

Pa vendar: ko Jezus ob Tiberijskem jezeru pokliče svoje prve učence in ti vse zapustijo ter gredo za njim, je s tem mišljeno načelno nekaj dokončnega, vse življenje obsegajočega, kar je

učencem kmalu postalo jasno. »Hoja za Jezusom za nekaj časa« je, vsaj objektivno, notranje protislovje, tudi če dotični misli, da v svoji bojazljivosti morda ne more storiti več. In kdo je sploh kdaj, gledano čisto človeško, mogel jamčiti za svojo prihodnost? Če se kdo odloči za hojo za Jezusom, tega gotovo nikoli ne stori zato, ker ima zavest, notranjo gotovost, da bo to mogel zdržati, ampak edino v zaupanju, natančneje: v veri Tistemu, ki ga je poklical. Potem ko je Peter nekaj časa hodil za Jezusom in mu ta prepusti, da si, če hoče, izbere drugo pot, je Peter tako prevzet nad Gospodovo edinstvenostjo, da mora odgovoriti: »Gospod, h komu pojdemo? Ti imaš besede večnega življenja« (Jn 6,68). Zelo značilen je prizor, kjer si isti Peter zaželi prek valov iti h Gospodu in mu ta reče, naj pride: brž ko pomisli nase in se vpraša, kako more biti sposoben si to privoščiti, se potopi; Gospodova roka mu pomaga kvišku: »Malovernež, zakaj si dvomil?« (Mt 14,31). Od začetka torej nihče ne more tvegati hoje za Gospodom s pogledom na lastno zmožnost, ampak samo v zaupanju v moč Tistega, ki kliče in tudi jamči za zmožnost. »Vse premorem v Njem, ki mi daje moč,« pravi Pavel (Flp 4,13), in na koncu svojega življenja lahko prizna: »Hvaležen sem Njemu, ki mi je dal moč, da me je imel za vrednega in me poklical v svojo službo« (1 Tim 1,12). Misel, da pač ne morem vedeti, ali bom zdržal, nam – po knjigi »Hoja za Kristusom« – vedno prišepetava hudič. Kajti samoumevno nihče ne more jamčiti za svojo prihodnost, razen v neumni predrznosti. Vedno je bilo namreč res, da moremo samo v zaupanju v Kristusovo moč stopiti na njegovo pot. To je tudi za današnjega mladega človeka temeljna resnica, celo če se morda zaradi celotnega svetovnega položaja utegne počutiti bolj negotovega kakor prejšnji rodovi.

Če je danes prihodnost postala bolj nejasna kakor prej – čeprav to pač velja le zelo relativno: kako negotovi so bili ljudje v časih preseljevanja narodov, kako nevarno je bilo bivanje v Evropi v času hunskih in turških vpadov, v trajnih vladarskih spopadih, v tridesetletni vojni! –, potem je vendar prav Kristusova resnica izvzeta iz dejavnikov negotovosti. Zagotovljena je prav tako nadčasno kakor v prvih krščanskih stoletjih. To ne pomeni, da jo – po napovedi

Jezusa samega – vedno znova in na vedno nove načine napadajo in postavljajo pod vprašaj. Danes je novost predvsem v tem, da po vsem svetu mogočno brezboštvo zasmehuje krščanski nauk in ga preganja z vsemi sredstvi, a tudi v tem, da se teološki liberalizem, znanstveno in etično zamaskiran, začenja šopiriti ne le pred vrati Cerkve, ampak v njeni notranjosti. Kar ponuja, v bistvu ni nič drugega, kar je nudilo že razsvetljenstvo 18. stoletja in kar popolnoma spodkopava pravi Kristusov nauk. Kajti če Kristus ni več resnični Božji Sin, potem njegov križ nima več odrešilnega pomena za ves svet, potem je Pavel s svojo teologijo že zgradil fantazijsko tvorbo, potem tudi oznanjevanje in evharistija nimata nobenega pomena. A čudno: liberalizmi vedno po kratkem času sledijo drug drugemu, osrednje resnice evangelija pa nepoškodovane preživijo vse sovražne napade. Kdor se resno in nepristransko poglubi v Božjo besedo – in vsak mlad kristjan je tega zmožen –, bo nezmotljivo odkril: tu smo pred fenomenom, ki v celotni svetovni in religijski zgodovini človeštva nima para, poleg tega ima notranjo prepričevalno moč, ki vedno na novo vre iz Jezusove besede in dejanja. Ta moč je skozi tisočletja prepričala neštete ljudi. Prav nobenega razloga ni, zakaj naj bi njena prepričevalna moč popuščala. In pazimo: delo teologov, filologov, religijskih filozofov s Svetim pismom – z vsako vrstico v njem – priganja bolj mrzlično kakor kdaj koli. Božja beseda ne da miru človeštvu. Nikoli tudi med laiki ni bilo toliko bibličnih skupin. Toda ali imajo biblični navdušenci /Bibel-Fans/ tudi pogum, da se soočijo z besedo, kakršna je in nas nagovarja?

Mnogi se za nekaj časa poglobijo, a zakaj neki Beseda terja vse naše življenje? Pogum za nekaj časa, potem pa spet zmaga bojazen. Zakaj neki ta Neizprosni potrebuje naše »vse«? To je pač vprašanje, ob katerem se odloča krščanstvo. Prvi odgovor: ker je on sam meni in tebi in vsakemu dal popolnoma »vse«: Kristusovo telo, duša in duh so brez previdnosti in ozira podarjeni vsakomur. Ko nam je Bog Oče dal ta dar svojega Sina, nam ni ničesar kratil: »Bog svojemu lastnemu Sinu ni prizanesel, ampak ga je dal za nas vse, kako nam ne bo z njim tudi vsega podaril?« (Rim 8,32). Na osnovi tega »vse« sme krščanstvo – edino ono – tvegati trditev:

»Bog je ljubezen« (1 Jn 4,8.16). Če je to res, se izkaže drugi odgovor na vprašanje: zakaj moj »vse«? Ker ta »vse« daje veljavni človekov odgovor na Božjo podaritev. On je zame tvegall vse, tudi križ, celo v nevarnosti, da ga kljub vsemu zavrnem. Zato moram tudi jaz zbrati pogum, da tvegam vse, v gotovosti, da me Bog nikakor ne bo zavrnil.

Zakaj pa ravno ti »evangeljski sveti«? Ker so čisto preprosto način, kako more človek dati »vse«. Trije so zato, ker obsegajo tri območja (edina), s katerimi človek lahko razpolaga: duh, telo, zunanje dobrine. A podaritev ni trojna, ampak ena sama; pograbi samo celoto, kar človek ima, da bi ponudil Bogu: »Sprejmi, Gospod, vso mojo prostost: spomin, razum, voljo, vse, kar imam. Ti si mi to podelil, tebi izročam. Daj mi le svojo ljubezen in milost, to mi zadošča« (Molitev svetega Ignacija). V tem »vse« je rodovitnost: Bog v svetu in moj svet v Bogu in njegovem delu. »Če pšenično zrno pade v zemljo in umre, obrodi veliko sadu« (Jn 12,24). Kdor se popolnoma ponudi, s tem more Bog storiti, kar hoče in potrebuje. Najboljši dokaz za to je Marija, ki je v duhu kot Gospodova dekla povsem na voljo. Nato pa je uporabljeno tudi telo, celotna oseba – kar je zanjo nerazumljivo, saj je zaročena.

Ne pozabimo, da se ta dobesedni »Hodi za menoj!« ne zahteva od vseh kristjanov, ampak od posameznikov, katere Jezus na poseben način potrebuje za svoje delo. Toda povsem gotovo je, da ta poseben klic seže do zelo veliko več src, kakor pa ga hočejo zaslišati in mu slediti. To morda najbolje spoznamo ob tem, da zmore *en* žareč zgled – svetnik, prvi molivec, mož ali žena, duhovnik ali laik – napraviti slišen Kristusov klic v mnogih srcih. Resnične poklicanosti porajajo – kakor duhovni očetje in matere – nove poklicanosti. To je najlepša oblika rodovitnosti na tem svetu.